Wycieczka nr 020

Z Dreptusiem po Tomaszowie Mazowieckim

Kierunek „Niebieskie Źródła”

Wykopaliska archeologiczne wskazują, że teren zajmowany obecnie przez Tomaszów Mazowiecki był gęsto zamieszkały już w okresie prehistorycznym. Jednak mające potwierdzenie w dokumentach początki osadnictwa na terenie Tomaszowa Mazowieckiego sięgają późnego średniowiecza. Powstały wtedy osady wiejskie, które obecnie znajdują się w granicach administracyjnych miasta. Były to: Starzyce, Brzustówka, Nagórzyce i Białobrzegi. Jednak za początek Tomaszowa Mazowieckiego uważa się rok 1788. Wtedy to nad rzeką Wolbórką powstała niewielka osada, w której zamieszkali pracownicy zatrudnieni przy wytopie żelaza w wielkim piecu hutniczym, zbudowanym wtedy przez właściciela okolicznych dóbr – hrabiego Tomasza Ostrowskiego. W następnych latach powstały kolejne obiekty produkcyjne. Osadę umiejscowiono w pobliżu wielkiego pieca, w rejonie dzisiejszej ul. Tkackiej. Liczyła ona kilkanaście domów i początkowo zwano ją Kuźnicami Tomaszowskimi. Od 1805 r. nowym właścicielem osady został najstarszy syn jej założyciela – Antoni Ostrowski. W 1812 roku wybudował on w Tomaszowie klasycystyczny pałac (obecnie muzeum), który wkrótce stał się główną siedzibą rodu.

http://www.tomaszow-maz.pl/nasze-miasto/historia-miasta

Na mapie czerwonymi okręgami zaznaczono punkty kontrolne (PK). Do każdego z nich zadano pytanie. Odpowiedzi na pytania, jako potwierdzenie przebycia trasy, należy dostarczyć do organizatora.

Rezerwat przyrody „Niebieskie Źródła” leży w granicach administracyjnych Tomaszowa Mazowieckiego, na prawym brzegu rzeki Pilicy, w otulinie Sulejowskiego Parku Krajobrazowego. Rezerwat został utworzony dla ochrony malowniczych źródeł krasowych i zachowania ostoi licznych gatunków ptaków. Powierzchnia rezerwatu wynosi ok. 29 ha, ale jego sercem są, silnie pulsujące na dnie basenów źródłowych, wywierzyska. Ciekawostką tego miejsca jest wyjątkowa barwa wody Niebieskich Źródeł, która jest wynikiem zjawiska o charakterze optycznym. Czysta woda z wapiennych źródeł pochłania promienie czerwone, przepuszcza zaś, odbite od białego, piaszczystego dna, fale niebieskie i zielone, które obserwujemy. Odcień Niebieskich Źródeł jest w związku z tym zależny od pory dnia oraz pogody. Przez teren rezerwatu została poprowadzona ścieżka dydaktyczna. Umożliwia ona poznanie najważniejszych walorów i składników przyrody Niebieskich Źródeł. Biegnie groblą spacerową od głównej bramy rezerwatu przy moście na Pilicy, aż do głównego basenu wywierzyskowego. Wzdłuż jej trasy znajduje się 5 przystanków.

http://www.kochamtomaszow.pl/

Do przejścia: 4,7 km
Do odwiedzenia: 27 PK

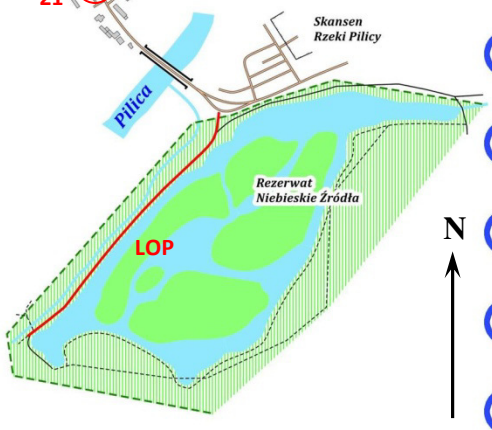

Opracowanie tras i kreślenie mapy: Dariusz Mazurek
Aktualność: czerwiec 2019 r.

wersja 1.0

Z Dreptusiem po Tomaszowie Mazowieckim/Kierunek „Niebieskie Źródła“

PK 1	*Dawna kamienica fabrykanckiej rodziny Knothe. Wzniesiono ją w latach 20. XIX wieku nad tzw. „Ogniową Bramą”, czyli bramą, przez którą mógł swobodnie przejechać wóz strażacki pędzący po wodę do Wolbórki.* ***Ile motyli krąży wokół komina lokomotywy?***
PK 2	*Wzniesiony w latach 1823-1840 ewangelicko-augsburski kościół Świętej Trójcy. To najstarsza murowana świątynia w mieście.* ***Na ile części podzielone są okna na pierwszym piętrze, od strony wschodniej?***
PK 3	*Tablica pamiątkowa odsłonięta w setną rocznicę zaślubin Stefanii i Juliana Tuwimów.* ***Jaki kolor wspomniano na tablicy?***
PK 4	*Pomnik Tadeusza Kościuszki odsłonięty w 1917 roku w setną rocznicę śmierci naczelnika powstania.* ***Co leży przy prawej nodze naczelnika?***
PK 5	*Pomnik św. Antoniego, patrona miasta i powiatu.* ***Gdzie odlano rzeźbę?***
PK 6	*Wzniesiony w II poł. XIX wieku neorenesansowy kościół św. Antoniego Padewskiego. Pomnik Prymasa Polski, kardynała Stefana Wyszyńskiego ufundowany przez mieszkańców Tomaszowa w 2002 roku.* ***Kto go zaprojektował?***
PK 7	*Pałac Ostrowskich, dawnych właścicieli miasta. Został wybudowany w latach 1812-1830, jako letnia rezydencja rodziny. Ta klasycystyczna budowla jest obecnie siedzibą muzeum. Grupa tablic przy wejściu głównym.* ***Jakie imiona nosiło małżeństwo wspomniane na jednej z tablic?***
PK 8	*Klasycystyczny ratusz wzniesiony wg projektu Aleksandra Ranieckiego w latach dwudziestych ubiegłego wieku.* ***Kiedy oficjalnie oddano go do użytku? (podaj dokładną datę)***
PK 9	*Budynek dawnych koszar niemieckiego garnizonu okupacyjnego zdobyty przez Polaków 12 listopada 1918 roku.* ***W którym roku odsłonięto tablicę pamiątkową?***
PK 10	*Zabytkowy budynek I LO, najstarszej szkoły ponadgimnazjalnej w mieście funkcjonującej od 1903 roku.* ***Jak mieli na nazwisko trzej bracia, wychowankowie szkoły, polegli w walkach o niepodległość Polski?***
PK 11	*Skwer Powstańców. Aleja dębowa upamiętniająca sławnych Polaków, posadzona w ramach projektu „100 dębów na stulecie odzyskania niepodległości przez Polskę”.* ***Ile łącznie drzew rośnie po obu stronach zaznaczonej alejki?***
PK 12	*Pomnik ofiar terroru komunistycznego – żołnierzy wyklętych.* ***Jakie lata wymieniono na tablicy?***
PK 13	*Mural z wizerunkiem Józefa Piłsudskiego upamiętniający 100-lecie odzyskania niepodległości.* ***Jaki tytuł nosi mural?***
PK 14	*Zabytkowy zespół neogotyckiego kościoła ewangelicko-augsburskiego Najświętszego Zbawiciela wzniesionego w latach 1897-1902, plebanii z 1902 roku oraz parku przykościelnego.* ***Komu poświęcono zasadzony w 1917 roku dąb reformacyjny?***
PK 15	*Park Rodego. Pomnik upamiętniający żołnierzy 14 Brygady Artylerii 2 Armii WP poległych w walkach w kwietniu 1945 r.* ***Jakie miasto leży między Dauban a Pragą?***
PK 16	*Okazała willa Jana Serafina Rodego – wybitnego lekarza, działacza społecznego i filantropa – obecnie Urząd Stanu Cywilnego.* ***Na ilu tralkach (kolumienkach) wspiera się kamienna balustrada przy głównym wejściu do budynku?***
PK 17	*Mural przy placu zabaw przedstawiający postaci z popularnej kreskówki.* ***Ile ptaków towarzyszy Bolkowi, Lolkowi i Toli?***
PK 18	*Pomnik poświęcony tomaszowskim olimpijczykom ustawiony przy rondzie ich imienia.* ***Gdzie miał miejsce najwcześniejszy start olimpijski sportowców z Tomaszowa?***
PK 19	*Jeden z poniemieckich bunkrów „Linii Pilicy”. Ten konkretnie model przeznaczony był dla ochrony dział ppanc. i ich obsługi.* ***Ile metrów ma jego dłuższy bok? (wykonaj pomiar, np. licząc kroki (2 kroki to ok. 1,5 m))***
PK 20	*Mural z wizerunkiem świętego.* ***Jak ma on na imię?***
PK 21	*Pomnik upamiętniający 600-lecie istnienia wsi nierozerwalnie związanej z tutejszym brodem na Pilicy i Niebieskimi Źródłami.* ***Jak się ona nazywa?***

LOP – Linia Obowiązkowego Przebycia. Na zaznaczonym czerwoną linią odcinku przyrodniczej ścieżki dydaktycznej w rezerwacie Niebieskie Źródła znajduje się 6 punktów kontrolnych, do których zadano pytania. Odpowiedzi na nie stanowią potwierdzenie przebycia LOP.

PK 22	***Kto posługiwał się drewnianym żurawiem?***
PK 23	***Jak brzmi polska nazwa zwierzęcia nazwanego z angielska „typical predator”?***
PK 24	***Czego zabrania punkt 4 regulaminu?***
PK 25	***Jaka roślina ma żółte kwiaty o średnicy 2-3 cm i 8-12 płatkach?***
PK 26	***Jakie ptaki, pomimo zakazu, można tutaj dokarmiać?***
PK 27	***Co to za miejsce zwane „Przepaścią”?***

Odpowiedzi należy przesłać na e-mail: trip.poczta@onet.pl lub za pomocą formularza.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłający wyraża zgodę na publikację na liście osób, które przebyły trasę na stronie internetowej http://dreptuś.pl